Gerson de Arco
Sup. Cantica Cant.
Sup. Psalmos Pen.

Gersonis Historia
Theologica

Guilhelmi Parisien.
de Beneficijs

Tractatus de plurali.
beneficior.

Liber 1. Epla ad
Timotheum Corinthios

Gerson de vita actiua
Cordis
De Simplicitate Cordis

Tractatus de Laude
Dei
De Trinitate Dilectionis

Defensorium Curatorum
Contra eos qui
privilegiatos Detrunt

Epla Alij 2 ad Ludouicum
Francorum Regem

Tractatus de Sacramento
Altaris Missae

Nomina Cardinalium
Papae Sixto Quarto

35

E
138

Ex Bibliothecâ
quam 16000. Voll. conſtantem
huic Abbatiæ S. Genovefæ Pariſ.
Teſtamento legavit Car. Maurit.
Le Tellier Archiep. Remenſis.

(15
S.) E. 758.

Prefatio 2

2.

Prefatio super septē psalmos penitentiales a dño Petro episcopo Cameracen.

VEra penitentia velut scala quedā est qua homo peccator/ qui secundū euāgelicā parabolā descendit de ihrlm̄ in iherico.rursum in ihrlm̄/hoc est ad pacis visionē ascendit. Huius vero scale septē sunt gradus quibus correspondēt septē psalmi qui penitētiales dicūtur Primus itaq; gradꝰ est timor pene.a quo primus ps.incipit.Dñe ne in furore tuo arguas me:neq; in ira tua corripias me. Secundus est dolor culpe.hic est qui in scō psalmo optando dicit.Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates:et quoꝝ tecta sunt peccata.et hunc peccatoꝝ confessio ipsoꝝq; remissio sequit.Delictū meum(inquit)cognitū tibi feci et iniustitiā meā nō abscōdi. Et iterū. Dixi confitebor aduersum me iniustitiā meā domino et tu remisisti impietatē peccati mei. Tercius gradus est spes venie/hāc timor p̄cedit.qui rursus in tercio psalmo clamat. Domine ne in furore tuo arguas me:neq; in ira tua corripias me. Et hūc dolor comitatur.Afflictus sum inquit ⁊ humiliatus sum nimis:rugiebam a gemitu cordis mei.Post hec vero spes sequit. Quoniā in te dñe speraui:tu exaudies me dñe deus meꝰ. Quartꝰ ē amor mundicie/hanc non hoīs iustitia sed dei mīa efficit.Unde quartus psalmꝰ ait. Miserere mei deus scōm magnam mīam tuā.ac deinde subdit. Amplius laua me ab iniquitate mea.Et iterū.Cor mundū crea i me deus. Quintꝰ gradus est desideriū celestis patrie/pro qua orat quintꝰ psalmus. Dñe exaudi orationē meam.Precedit autē contemptus p̄sentis vite.Quia defecerūt(inquit)sicut fumus dies mei.Et itez.Dies mei sicut vmbra declinauerunt:et ego sicut fenū arui / et hunc comitatur consideratio eternitatis diuine.Tu aūt dñe ī eternū p̄manes ⁊c̄.Et rursus

Tu autē idem ipse es: et anni tui non deficient/et ex hiis
consequitur desideriū habitatiōis superne: de qua cōclu
dendo ait.Filii seruoꝝ tuoꝝ habitabunt:et semen eoꝝ in
seculū dirigetur. Sextus gradus est diffidentia virtu-
tis ꝓprie,et hāc iuuat confidētia diuine mīe: pro qua.vi.
psalmus suspirat.De profundis(inquit)clamaui ꝛc̄,et me
rito,quia ad celestē patriam puenire ꝓpria virtute diffi-
do.Nam si iniquitates obseruaueris dñe:dñe quis susti-
nebit:Sed de tue mīe copiositate cōfido. Quia apud do
minū mia:et copiosa apud eum redemptio. Septimus
gradus est exultatio spūalis letitie. Hanc assidua oratio
efficit.ideo septimus psalmus incipit: Dñe exaudi oratio
nem meam:auribus percipe obsecrationē meā.Per hanc
ex diuinoꝝ operum consideratione in dei contēplationē
ascendit.Meditatus sum(inquit)in oībus operibus tuis
et in factis manuū tuaꝝ meditabar.Unde tandē exultan
do cōcludit.Spiritus tuus bonus deducet me in terram
rectā ꝛc̄. Nos ergo si in hāc terrā celestis hierlm̄ deduci
cupimus:hus septē penitentie gradibus ascendere/ et in
his psalmis assidua deuotōe meditari debem⁹:exemplo
beatissimi Augustini de quo legitur ꝙ vltima qua defun
ctus est infirmitate/hmōi psalmos de penitētia quos sibi
iusserat scribi iacens in lecto contra parietē positos intu
ebatur/etvbertim ac iugiter flebat.Ideo ex huius sancti
doctoris alioqꝝ sententiis sup psalmis penitentialibus
quasqꝝ orōnes seu meditatiōes deuotas componere di-
gnum duxi:quibus et ad penitentiā ꝓuocari/ et per pe-
nitentiā in dei contēplationē humanus anim⁹ ualeat ꝓ-
moueri. Illud tamē in exordio p̄mittendū est/ ꝙ licꝫ.vii.
affectus quos vii.gradib⁹ scale penitētie appropriauim⁹
dictis septē psalmis apte decenterqꝝ(vt ostensum est)con
ueniant:Tamē sicut dicit hugo in libello de oratiōe.Sci
endum est hanc ꝓprietatē in oībus psalmis non esse vt ꝙ

totam ſeriemvnius affectus extendatur:ſed ſepe ex alio affectu tranſitur in aliũ. ſicut ex affectu timoris in affectum amoris/vel in affectũ ſpei.vel conſolationis:ſecundum q̄ mens orantis diuerſis modis effici ſolet.hoc aũt qualiter per ſingulos pſalmos cognoſcatur/licet non ſit huius operis explanare:tamen q̄tum ad ꝓpoſitũ pertinet ſatis ex ſequentibus apparebit.

Meditatio deuota ſup primo pſalmo penitẽtiali.

Omine ieſu xp̄e future iudex ſeculi.qui bonos in celeſte regnũ tuũ/malos vero i ignẽ eternũ miſſurus es.dũ ego reus et indignus peccator horrorẽ futuri iudicii tui ꝓſidero: timens ac tremẽs ad te clamare compellor/et dicere.

ñe ne in furore tuo arguas me:neq̄ in ira tua corripias me. Sed ve mihi.Quõ imenſam clementiã tuã ad furorẽ.quõ infinitã miam tuã ad irã ꝓuocare merui:Verui vtiq̄ et hoc ſponte ꝓfiteor:alioquin coactus fatebor Scio tamẽ dñe(te docẽte) quia tu ſemp idem ipe es:ideo tu invarios affectus oio imutabilis es.de te quoq̄ ſcriptũ eſt.Tu autẽ dñe virtutũ cũ tranſquillitate iudicas.furis ergo ſemp trãquillus.iraſceris ſp placatus.Nõ eſt furor tuus.nõ eſt ira tua in te et in affectu tuo:ſed eſt extra te et in effectu tuo.Furor tuus pena eſt inferni.ira tua pena purgatorii. In inferno quaſi furiendo arguis:in purgatorio quaſi iraſcendo corripis.In illo p iuſtitiã arguis inſolubiliter:in iſto p miam corripis ſalubriter.Et tamen ab vtroq̄ opto eripi.ab vtroq̄ deſidero et peto liberari:dicens. ñe ne in furore tuo arguas me:neq̄ in ira tua corripias me.Sed quo pacto.qua fronte.qua hoc p̄ſumo audacia:nõ vtiq̄ de mea iuſtitia ſed de tua miſericordia.Ioco. Miſerere mei dñe.Qua-

re? Qm infirmus sū. Nō mee virtutis firmitatē: sed mee vanitatis allego infirmitatē. Ego infirmus: tu medicus, ergo. Sana me dñe. hic adhibe que tu vis medicamēta. Hic vre. hic seca. Tu tantū a furore tuo et ira/hoc est a future vite pena me libera. Nec a te O pie medice frustra petovt sanes me. Qm ꝓturbata sunt ossa mea. Ossa loquor nō corporis: sed aie. Ossa aie mee/vires sunt aie mee. quia sicut in ossibus corpis: sic inviribus aie ꝓsistit fortitudo. Vires aie mee/memoria. intelligentia etvolun tas. in quibus dū sane sunt: sancte trinitatis vera imago est ⁊ similitudo. Sed heu me. qm ꝑ peccatū infirme facte sunt: ideo ꝓturbate/hoc est intra se et cōtra seinuicē tur bate sunt. Et ideo/ nima mea turbata ē valde. Quia ergo nō modicū: sedvalde turbata est aia mea. quiavalde infirmata est ois fortitudo sua: dum tibi morbū meū detego. dū medico egritudinis magnitudinē ostendo: oro vt sanes. Sed tu dñe vsqquo. vsqquo dñe sanitatem differs? Non est dilatio ista crudelitas tua. sed ideo differs vt dum me diu luctari ꝑmittis cū vitiis: ex hoc persuadeas aie mee in q̄ mala se ꝑcipitauit/⁊vt inde cautior sit Nam ex difficultate et dilatione sanationis fit diligētior custodia recepte sanitatis. vel ideo ꝑfectam mihi differs curationē: quia imperfectā offero tibi orationē. Nā hic nūdū tā ꝑfecte oro vt audiri merear: adhuc te loquente dicam. Ecce assum. Quare hoc? quia nō satis ꝑfecte animā meā ad te ꝓuerto: sed nec hoc possum nisi tu suppleas imperfectū meū. Ideo onuertere dñe et eripe animā meā/hoc est fac me ꝑfecte ad te ꝓuerti. Durum est eni et laboriosū michi ad serenitatē/et transquillitatē divine lucis a terrenaꝝ cupiditatū caligīe retorqueri. Eripe ergo animā meā/ peccatis scilicet ligatā. et in sua cō uersione hostibus multis impeditā⁊ oppressam: tanq̄ inberentem ꝓplexitatibus huius seculi/⁊ spinas quasdam

dilacerantiũ desideriox in ipa xuersione patientem. Ab his itaq malis eripies. Saluũ me fac propter misericoz diã tuã. nõ propter iustitiã meã (quia peccatis et demeritis meis iusta debetur damnatio) Sed propter misericozdiã tuã: per quã xuersis ad te pia xmittitur saluatio te dicente: Cõuertimini ad me/ et ego conuertar ad vos.

Tu ergo qui auersus eras/ et quẽ mihi aduersũ mea fecerat auersio: cõuertere ad me qui ad te conuersus sũ/ et si pax conuersus: fac me xuerti perfectius. et sic. Cõuertere domine/ a vindicta tua. Et eripe animã meã. nõ solum a psenti malicia: sed saluũ me fac etiam a future mortis miseria. uomã nõ est in moxte qui memor sit tui: in inferno autẽ quis confitebitur tibi? O piissime domine. Nõ immerito hic festino michi peccata dimitti. quoniã post mortẽ/ vel in inferno non erit memoria tui aut confessio peccati: que scilicet vtilis sit ad veniã. quia nunc xuersionis tempus est. Sed cum hec vita tranlierit: tps erit retributionis. Ut ergo ab illa eterna morte. vt ab illa inferni damnatione per penitentiã liberer.

Aboraui in gemitu meo. lauabo per singulas noctes lectũ meũ: lachxymis meis stratum meũ rigabo. O felicem Dauid qui has penitentie erũnas per tot noctes vtiliter sustinuit. Ue michi misero: qui has vna vix hora sustinere valeo/ aut non volo. Et si quandoq velle michi adiacet. quia tamen imperfecte volo perfrui nõ inuenio Tu ergo domine da michi velle. Da michi perficere. Da michi laborare nõ solum in gemitu cozdis: sed lauare lectum lachxymis cozporis/ nec lauare solũ exterius 7 superficietenus: sed etiã rigare intrinsecus. vt fletus meus non solum ad exteriora corporis: sed vsq ad cordis intima perueniat: ibi q permaneat. Nec solum peto domine lauari/ aut lachxymis rigari lectum vel stratũ meũ corporalẽ: sed etiã spiritualẽ/ scilicet interiozis pscientie.

et hoc p singulas noctes.i.p singula peccata ex ea orien
tia.Oriũtur quippe mihi alternatim dies et noctes. No
ctes patior cũ carne seruio legi peccati.Dies sentio cum
mente seruio legi dei. O vtinã fugatis noctibus peccato
rũ et abiectis tenebris vitiorũ:oriãtur mihi et illucescãt
clarius dies virtutũ/et lumina gratiarũ. Sed heu me
miserũ.Quia. urbatus est a furore oculus meus.Heu
heu et itex heu.quia oculus mẽtis mee vix potest ad or
tum diei et spiritualis luis ꝓsurgere.Et hoc. quia turba
tus est a furore.nec solũ a furore tuo diuino.tam futuro
quẽ timeo:q̃ ꝑsenti quẽ sentio:sed etiã a furore meo,p-
prio quẽ gemo/hoc est a furiosa cõcupiscentia mea a pri
mo parẽte transfusa. p quã q̃diu sum in hac miserabili
vita. licet nõ totaliter extinctus: tamẽ multipliciter tur
batus est oculus meus. Et merito.qa Inueteraui in-
ter omnes inimicos meos/scilicet inter oĩa vitia et pec-
cata mea.quevere inimici mei sunt:dũ me ab amore di-
uino sepant et auertũt.Inter que inueteraui:dũ p inuete
ratam consuetudinẽ me eis subiectũ esse cõsensi. Sed
tu domine piisime post laborẽ et gemitũ/post ymbres et
crebros riuos lachrimax da mihi tue ꝓsolationis auxili
um.vt dicerevaleã. iscedite a me omẽs qui operamini
iniquitatẽ:qm̃ exaudiuit dñs vocem fletus mei. Da mi
hi optare ab opariis iniquitatis separari. non solũ loco
sed animo:in quox peccaui consortio. vt sic et tua in me
correptio et mea in te ꝓsolatio innotescat.vt sic spiritus
meus sentiat:qm̃ exaudisti vocẽ fletus mei.Da mihi dñe
vt iterum atq; itex exultans dicam. xaudiuit dñs de
precationẽ meam:dñs orationẽ meam suscepit.Depreca
tionẽ meam pro deponendis peccatis/et orationẽ meam
pro virtutibus adipiscendis. Sed non solum dñe non
solũ da mihi exaudiri ,p me.non solum pro mea:sed pro
meox proximox salute.nec solum pro amicox meorum

sed etiam pro inimicoꝝ puersione. vt exemplo viri perfecti dicam cū sancto tuo dauid. rubescant et conturbē tur vehementer omēs inimici mei. Erubescant exemplo meo de actibus suis malis/ et pturbentur terrore iudicii ad penitētiā non leuiter: sed vehementer cū gemitu fortiter vt sic. Et puertātur et erubescāt valde velociter. Ne cō uersio sua et erubescentia penitētie sue differatur dānabiliter. quia nisi in presenti vita sic puertāt et erubescāt (sed potius vt ab iniquis fieri solet penitentes irrideant. et suis irrisionibus infirmos erubescere faciant) tandem in finali iudicio erubescent et erubescētes dicent: Hi sūt quos aliquando habuimus in derisum. Nos insensati vitam illoꝝ estimabamus insaniam. Ecce quō computati sunt inter filios dei/ et inter sctōs sors illoꝝ est. Quid vobis profuit superbia/ aut quid diuitiaꝝ iactancia contulit vobis? Tunc ergo puertentur et erubescent/ sed erit hec conuersio ⁊ erubescentia ad damnabilē confusionem quia habere noluerunt penitentiam salutarem. Et hec omnia fient valde velociter. quia quando minus de iudicio sperauerint et dixerint. Pax et securitas: tunc repentinus superueniet interitus.

Deuota meditatio sup scō ps. penitentiali.

ñe Jesu xpe qui culpa offenderis et penitētia placaris. Tu magister optie qui interius docens/ illuminator es cordiū: da michi intellectū. da execato cordi meo et tenebroso intellectui meo lumē tuū. quo culpabilē offensam plene ac pfecte valeā agnoscere: vt p placabilē penitentiā pie/ benigneq; velis ignoscere. da michi culpam meā offensamq; tuā taliter agnoscēdo dolere: vt eam digneris misericorditer ignoscēdo delere. Da michi ergo vt de illoꝝ sim numero de quibus per pphām tuum

dicitur.

b Eati quoꝝ remisse sunt iniquitates:et quoꝝ tecta
sũt peccata.O me beatũ si a te dñe remisse sint iniquitates mee.itavt michi dones indulgentiã ex gr̃a tua: cui debes vindictã ex culpa mea.vt michi dones indebitam gr̃am:cui iuste reddere potes debitam penã.O iteꝝ me beatũ si tecta sint peccata mea/quomodo tecta? non ita tanꝝ in me abscondita maneant: sed ita deleta vt tu deus ea non videas/id est nõ eternaliter punias. Te enĩ peccata videre quid aliud est ꝙ pctã punire? Sicut scriptum est.Auerte faciẽ tuam a peccatis meis.Tu ergo ea peccata nõ vides:sed ab eis faciẽ auertis que non aiaduertis/id est que non punis. Tu ea nõ agnoscis quibus ignoscis.Tu ea tegis per gr̃am: que non imputas ad penam. Ideo recte subditur. eatus vir cui non ĩputauit dñs peccatũ.Sed cui non imputat? Certe ei nõ imputat sed ignoscit ⁊ agnitũ nõ defendit:si ꝓfitendo corrigit. nec meritũ suum sibi sed gratie dei attribuit.De quo dr̃. Nec est in spiritu eius dolus.Sed nec in ore eius.quia se accusat cum sit peccator/et corde tenet quod ore fatetur Dolus enim est:si quis peccator se iustum predicet: qui vero se accusat dolo caret.Talis erat publicanus ille humilis: qui dicebat.Propicius esto deus michi peccatori. Unde sequitur. uoniam tacui inueterauerunt ossa mea dum clamarem tota die. Quia tacui quod non erat tacendum/scilicet confessionem peccatorum. Inueteraverunt ossa mea/id est defecit interior fortitudo mea. dum clamarem tota die:dicendo quod non erat dicendum/scilicet iactanciam meritorum. Econtra vero si clamassem peccata et tacuissem merita: robusta et firma fieret virtus mea. Tacui ergo et clamaui. Tacui pctã: clamaui merita.Tacui vnde deficerem. Tacui de peccatis con

fessionem.Clamaui de meritis presumptionē.Sana mē-
bra medico ostendebā:vulnerata tegebā. Et ideo nō fui
sanatus:sed inueteratus/hoc est in peccatorum meorum
vetustate remansi.quia per culpe mee confessionem gra-
tie tue nouitatem non quesiui: Et ideo. uoniam die
ac nocte grauata est super me manus tua:conuersus sū
in erumna mea dum configitur spina.O domine pie me-
dice.qui etiam percutiendo sanas.quia manus tua:vin-
dicta tua assidue die ac nocte grauata ē super me. ad hu
miliandum me superbum peccata tacentē/merita iactan
tem. Ideo tandem cōuersus in erūna mea.in miseria me
a/hoc est conuertendo ad me ipsum cognoui me miserū
dum configitur spina/ id est dum compungitur conscien
tia mea.Sicut enim spina dorsi erigit hominem sursum:
sic ratio vel conscientia spiritum prius ad terrena curua
tum/ad superna resurgentem dirigit. Hac ergo de cul
pa sua conpuncta peccator humiliatus ait. elictū me
um cognitum tibi feci: et iniustitiam meam nō abscondi.
Merito quidem delictum meum.quia facienda omisi/ et
iniustitiam meam(quia non facienda commisi) tibi con
fitendo aperui et detexi. Aperui:vt operires. Detexi:vt
tegeres . Unde sequitur. ixi confitebor aduersum
me iniusticiam meam domino : et tu remisisti impietatē
peccati mei.O magna vtilitas confessionis peccati:maxi
ma quoq; benignitas miserantis dei.quia ad solum con-
fitendi propositum remittitur peccatum. Non enim dixi
confiteor:sed dixi confitebor/id est proposui confiteri in
iustitiam meam aduersum me/ me ipsum : et non alium
accusando. Et statim tu et non alius remisisti iniquita-
tem peccati mei.Et bene mei.quia quod pecco hoc me-
um est. Quod autem a peccato resurgo: hoc tuum est :
Absit ergo a me vt peccatum meū imputem tibi/et dicā

hoc deus voluit.hoc factū/ hoc stellaꝝ constellatio mihi fecit.Non est hoc confiteri iniustitiā meā aduersum me: sed aduersū 7 te sūmum bonū de malicia accusare.Dicā ergo potius.Dñe miserere mei sana aiam meā:quia peccaui tibi. Et ne putetur remissionē peccati paruū dei donū esse sed tanꝙ magnū deuotis ꝓcibus exposcendū: statim subiungitur. 20 hac orabit ad te omis sanctus in tempore oportuno. Omis enī sāctus(hoc est per peccati remissionē sanctificatus)ꝓ hac remissione orabit ad te.quia omis sanctus eget auxilio gr̄e et gratuite remissionis tue.Sed quādo orabit:in tempore oportuno/hoc est in tēpore huiusvite mortalis.in qua est oportunum tēpus remissionū.quia post eam erit tempus retributionis.vel in tēpore oportuno/hoc est in tēpore gratie per christū reuelate.de quo ait aplūs:Quando venit plenitudo temporis misit deus filiū suum factū sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret. Sed licet in tempore oportuno ois sanctus oret. eruntamē in diluuio aquarum multaꝝ ad eum non approximabūt. Non enī eripit oratio sanctoꝝ eos qui per obstinatam ꝓsuetudinē absorbentur in diluuio aquaꝝ multaꝝ/hoc est in multitudine effluentiū carnaliū deliciaꝝ:sicut voluptuosi. vel in multiplicitate variaꝝ doctrinaꝝ:sicut philosophi.vel in varietate diuersoꝝ errorum et sectarum:sicut heretici.vel in vanitate fataliū superstitionū:sicut sunt astronomi/ qui omia fatali necessitati aut fortune celesti attribuunt. vel in numerositate cerimonialiū obseruantiarū: sicut iudei q̄ ātiquis obseruātiis carnaliter itellectis salutē ascribūt Di inꝙ omēs qui sunt in hmōi ꝓfundo diluuio aquarum multaꝝ ad eū non approximabūt.Qm̄ hee aque diuerse sunt 7 amare.et a fōte vere 7 dulcis aque(hoc est a christo qui fons est pure veritatis)remote. Quid ergo factur⁹ sum dñe: vt effugiā ab hoc tam periculoso diluuio

aquarũ multaꝫ et approximẽ ad te? Certe scio(te docente)q ꝓpe est dñs omnibus inuocantibus eũ:oibus inuocantibus eũ in ueritate. Ideo inuocabo te nõ solũ in voce corporis:sed in ueritate cordis.hoc est in uera deuotione cordis se humiliantis.et nichil de se ꝑsumentis.et nil sue potẽtie supbe tribuentis/et dicã. u es refugiũ meũ a tribulatione q̃ circũdedit me.Tu solus? nõ alius es mihi refugiũ a tribulatione huius seculi:q̃ vndiqꝫ circũdedit me.tu §.Exultatio mea erue me a circũdantibꝰ me.ostẽdendo viam q̃ eripiar a diluuio aquarũ multaꝫ/ et a piculo circundantiũ me maloꝫ. Iamvero dñe qui non deseris sperantes in te.Iam qz in te spero et in hac spe gaudeo:a te cõsolatus audio te dicentẽ. ntellectũ tibi dabo et instruã te invia hac q̃ gradieris.Ne aberres a via dei/ et ne quis noceat tibi. Firmabo sup te oculos meos:vt in via dirigãt oculos tuos.Sic igitur dato mihi intellectu/ipsoqꝫ a te instructo et in te firmato conuertam me humilis ad supbos ? obstinatos.et eruditus ad stolidos et ignaros/et dicam. olite fieri sicut equus et mulus:quibus non est intellectus. Per equũ significanẽ superbi erecta ceruice pctã sua defendẽtes.Per mulũ stolidi:quelibet pctõꝫ onera sine discretiõe portantes. Di ergo si non corrigãtur/sed velint fieri similes brutis aĩalibus quibus nõ est intellectus.Tu dñe. n chamo et freno maxillas eoꝝ constringe: qui non approximãt ad te. Si cni non conuertãtur et approximẽt ad te per penitentiam:dignũ estvt corrigãtur et confringãtur a te per penam. Ideo equus freno et mulus chamo arceantur/id est maiori ? minori tribulatiõe iuxta culpe exigentiã cõfringantur. Si vero freno et chamo non domentur:restat vt duriori flagello castigentur.ideo sequitur. ulta flagella peccatoris.et in presenti vita pariter ? futura.Sperantem autem in domino mia circundabit.Nec inerito.

In tua diuina mia sperantē et non in sua humana iusti-
tia confidentē.circundabit.i.circūquaqꝫ vallabit dei mia
Ne aliqua ex parte sibi iaceat diaboli malicia. Magna
ergo dñe.magna exultatio. magna gloria sperantibus in
te. Ideo eis dicitur. etamini in dño et exultate iusti:et
gloriamini omēs recti corde. Qui sūt iusti ⁊ recti corde:
hū sunt qui non in se/sed in dño sperāt:nec sue sed diui-
ne voluntati se ꝓformāt. Sicut christus docuit dicēs. Nō
sicut ego volo/sed sicut tu vis. In capite ostendens quid
futurū esse debebat in membris. hii ergo non in se: sed in
dño letantur.exultāt.gloriantur.letantur siquidē tacita
suauitate gaudētes/exultant ꝓcitati animi gaudio feruē
tes.gloriātur feruore caritatis extra se in deū transeun-
tes. O vtinam dñe vtinā sic detur michi non in me sed in
te letari/exultare ⁊ gloriari/vt sic humiliter capiti me cō
formans:veraciter efficiar mēbrū christi.

Deuota meditatio sup tertio ps. penitētiali.

ñe ihesu xp̄e cui nunq̄ sine spe venie supplicatur.
Cum plura duobus prioribus psalmis de timo-
re ac dolore culpe tibi colloquēdo prędixerim/ Et nūc a
liqua de spe vente tibi supplicādo loqui ꝓposuerim: sem
per tñ ad priora relabor/⁊pene timore ac culpe dolore p
teritus tibi itez repetere compellor.

ñe ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua cor
ripias me. Ego siquidē de pctis penitens: peccati
ꝓscius ⁊ inde grauiter afflictus. Ego in malis positus pe
iora timēs/⁊inde lugens multis modis crucior. Sed cru
ciatꝰ grate āplector tanq̄ minores meis demeritis mecū
pie actū reputās:si p eos liberer a penis eternis. Ideoq;
supplex oro/vt tu dñe arguas ⁊ corripias me. nō in furo

re vel ira:ſed in pietate ⁊ mĩa. Jta vt pena mea ſit nõ ad ira ad eternã vltionẽ: ſed a mia ad piam correctionem.

Sufficant tibi dñe mala que patior in hac pñti vita: ne in futura infligas peiora. uoniam ſagitte tue infixe ſunt mihi. Sagitte tue ſunt vindicte tue/ ſcilicet dolores corporis ⁊ aĩe. quia ſicut ſagitte intendũtur ⁊ deinde infiguntur: ita vindicte tue intenſe fuerũt in adam ꝓpter eiꝰ inobedientiã/ et inde nobis infixe ſunt ꝑ originalẽ culpã et multiplicẽ penã. Jpe enĩ totiuſ huiꝰ miſerie fuit origo: nos ꝓpago. Sed ve mihi qr ſagitte tue nõ ad modicũ tẽpus nec ad vnicũ vulnus infixe ſũt: ſed diu ⁊ vſq; ad finẽ ſeculi manẽt/ et multis modis in corpore et aĩa vulnerãt Et ſic in ſagittis tuiſ ꝓfirmaſti ſup me manũ tuam. i. vindictã tuam. Quã ꝓchdolor eo vſq; ꝓfirmaſti ſup me vt poſſim dicere. on eſt ſanitas ĩ carne mea a facie ire tue. Porro enĩ mortale corpꝰ tot miſeriis ſubditũ/ quod etiã cũ ſanũ dicitur nonvere ſanũ ſit. qõ leuiter leditur ⁊ ſepius grauiter infirmatur. Eſt autẽ hec multiplex miſeria carnis mee a facie ire tue. i. ab inſtãtia vindicte ĩ adã originaliter inchoate. Quid plura? Non eſt pax oſſibus meis/ hoc eſt interioribus viribꝰ meis: ſed eſt ꝑtinua pugna ab infirmitate ⁊ rebellioẽ carnis. et hoc. A facie peccatoꝝ meoꝝ. Quia huius miſerie mee cauſa nõ ſolũ eſt originalis culpa: ſed ſimul cauſa ſũt actualia pctã mea. Unde merito ſequit. ñ iiquitates mee ſup greſſe ſunt caput meũ: et ſicut onuſ graue grauate ſũt ſup me. Quia enĩ iniquitates mee caput anime mee/ id eſt rectã rationẽ ſupergreſſe ſunt. Et eleuauerunt caput meum ſuperbum contra te deum meum: Jdeo tu domine aggrauaſti me graui onere penaꝝ. Sed hoc dñe non tibi ſed mihi imputo. Quia. utruerũt ⁊ corrupte ſunt cicatrices mee: a facie iſipiẽtie mee. Jdeo enĩ iiquitateſ ſupgreſſe ſũt/ grauate ſup me. qr cicatrices mee. i. plage pctõꝝ meoꝝ ꝓꝰ p

baptiſmū ſanate putruerūt: cum iam peccato cōſenſi.et
corrupte ſunt:dum iam peccatū i actū ꝓduxi. Et hoc to
tum a facie inſipientie mee.quia ſtulte gratiā baptiſmalē
perdidi.nec eius viribus ſapiēter vſus fui/et ideo. iſer
factus ſum.Non vna ſolū:ſed multiplici miſeria aflictus
et cruciatus ſum.adeo deiectus ad terrena:vt me erige-
re nōvaleā ad ſupna.Et niſi tu dñe me erexeriſ:i hac mi
ſeria et curuitate manſurus ſū.et hoc vſq; in finē.i. vſq;
ad mortē.Et tota die cōtriſtatus ingrediebar.hoc eſt to
ta vita in hac manens triſtitia:huius viteviam gradiens
ambulabā.non inueniēs ſabbatum.i.mentis requiē quā
optabam. Nec mirū. ſm lumbi mei impleti ſunt illu-
ſionibus:et non eſt ſanitas in carne mea. Deu me miſe-
rū non ūmerito cōtriſtatus ſum. qm̄ non ſolū nō eſt ſani
tas in carne mea.non ſolum tēptatus ſum ab infirmita-
tibus et rebellionibus carnis:Sed etiā lumbi mei.i.car-
nalitas et ſenſualitas mea vexātur illuſionibus dyaboli
cis.nec ſolum pecco carnis infirmitate:ſed dyaboli fati-
gatione.Quid plura? non ſolum lumbi carnis mee: Sed
etiam vires aīe mee replētur illuſionibus. Jlluſiones eni
aīe infinite ſunt/q̄ aliquādo vix orare ſinūt.Et ita nō eſt
in toto hoīe vnde plena ſit letitia.plenū cordis ſabbatū.
plena requies:donec aīa illuſionibus exuaē/ et corp⁹ ſa
nitate īmortalitatis induaē.Propterea clamabat aplūs.
Jnfelix ego hō.quis me liberabit de corpe mortis hui⁹?
Et ideo nō īmerito. flictus ſum/corpe ſimul et aīa p̄
fatis vexat⁹ miſeriis.Et inde.Huiliatus ſū nimis.Quip
pe.Quia prius ſupbus eram nimis.Et p̄terea.Rugiebā
a gemitu cordis mei.Gemitus corde/et rugitus voce fi-
eri ſolet.Ego vero nōvoce:ſed gemitu rugiebā.i.cū ma-
gno deſiderio aīe p̄ſolationē querebā.non inverba oris:
ſed in gemitū cordis prorūpens.Eſt ei gemitus carnis7
gemitus mētis.Dis gemitus qui de exterioribus eſt:car

nis est. Qui vero ꝑ sabbato. id est spūali requie (quā ca
ro non optinet) cordis est. Et quia hunc gemitū non
homo nouit sed deus: ideo. ñe ante te omne desideriū
meū: et gemitus meus a te non est abscōditus: Sed meri
to exauditus. quia pius est et nō ꝓ terrenis: sed ꝓ ce
lestibus. Sit ergo dñe desideriū meum ante te. id est ti
bi gratum et acceptabile. Audi et exaudi desideriū meū
cū gemitu meo. Accelera dñe et exaudi cito. quia. or
meū ꝓturbatū est. Et pauore ac terrore ꝓcussum. et hoc
ideo quia. Dereliquit me virtus mea. s. virtus illa quam
habui ante peccatū. Si enī hec mansisset nichil terreret.
Sed cur hec dereliquit? quia etiā reliquit me lumen ocu-
lor meor et ipm nō est mecū. quia tu deus meus qui es
lumen verū/ quod illuminat oēm hoiem venientē in hūc
mundū. Tu qui es spūale lumē oculor meor intellectu-
alium/ non es mecū per gratiā tuā: sed dereliquisti me ꝓ
pter culpā meā. Sed hactenus dñe tibi confessus sum
mala que interius patior: Nunc autē ea plango quibus
exterius crutior. Nam. mici mei et proximi mei aduer
sum me appropinquauerūt et steterūt. Tu qui michi esse
debuerant ad humanū solatiū sunt michi ad tumulū pas
sionū. t qui iuxta me erant/ tanq̄ amici et proximi. a
longe steterunt/ tanq̄ hostes et aduersarii. Et merito re-
cesserunt a me. quia peccādo recessi a te. merito ꝓdidi hu
manā amiciciā: quia perdidi diuinam gratiā. Nec so-
lum crutior a persecutione hoim: sed a tētatione demo-
nū. Nā vim faciebant qui querebāt aīam meā. Demones
enī qui aīam meā querunt ad eternā dānationē. Vim mi
chi faciūt per malignā tēptationē. et non solū per seipos
sed per ministros suos. de quibus dicitur. t qui inqui
rebāt mala michi locuti sunt vanitates/ et dolos tota die
meditabant. Tu qui amici et ꝓximi esse debuerāt inqui-
rebant mala michi meditādo ꝓtra me dolosa/ et loquēdo

vana.id est falsa et deceptoria verba. Tales autē dolosi et mendosi ministeriū exercent diaboli qui pater est mendacii. Ecce ergo quibus malis crucior et tamen quia maiora his me meruisse fateor. Ideo iniurias et obprobria sine murmuratiōe patior. Et hoc est quod sequitur.

go autē tanq̄ surdus non audiebā: et sicut mutus nō aperiens os suū. Nichil ad obprobria respondebam. t factus sum sicut homo nō audiens: et non habens in ore suo redargutiones. Quia arguentes me non redarguebā sed redargutiones patienter ferebam. Sed quare hec omnia tam patienter sustinui? ñ in te dñe speraui. Ideo propter te patienter sustinui mala. qñ non in me: sed in te speraui bona. et quia per patientiā pene speraui veniā culpe: ideo. Tu exaudies me dñe deus meus. Dando liberaliter veniā/et consequenter gr̄am 7 gloriam. O magna patientie virtus: cui datur venia peccatorū/et perveniam gratia meritorū. et per gr̄am gloria premiorū. O salutaris medicina per quā in leticiā mutantur tristia et aduersa.

Ad hoc autē dñe ideo exaudies me non de te desperā do diffidentē: sed in te sperando confidentē. uia dixi nequādo supergaudeant michi inimici mei. Quia non ex superba p̄sumptione: sed ex pia spei deuotione dixi/q̄ tu deus meus exaudies me. Et hoc dixi ne inimici mei detractores mei supergaudeāt michi/ si videāt me in te sperantē non proficere sed deficere. Merito enī cauent iusti ne de lapsu eorū exultent inimici. Ideo sequitur. Et dū cōmouentur pedes mei/ id est dū affectiones mee labunt in pctñ ex humana infirmitate: irridēt impii. Et sup me magna locuti sūt. Irridēdo michi. et sup me magna scandala obprobriaq̄ loquēdo. vbi potius si essent pii: mee deberent cōpati infirmitati: eamq̄ excusando humane miserie humanitus misereri. Sed adhuc dñe etiam exaudi ea me. ñ ego in flagella paratus sum. Sciens enim

ꝙ filium quem amas. et si quãdoq; non suauiter: tamen semper salubriter flagellas. Ideo flagella tua paratus sũ patienter suscipere. Non contra ea murmurãdo: sed me ipsum accusãdo. Quia dolor meus in conspectu meo sp. Dolor de peccato meo semp est in conspectu meo. semp de peccato meo doleo: dum peccatũ meũ contra me ipm esse conspicio. Et hoc est quod sequitur. ñ iniquitatem meam annũciabo/ipsam coram te contra me accusãdo. Et cogitabo pro peccato meo/ipm in me cogitatione sollicita corrigendo/et a te tuaq; miseratione solita medicinalem curã humiliter postulando. Sed dum medicinam tuã peto O pie medice. Ecce quid ad curã meam pte fieri pmittitur. Ecce enĩ quid sequitur. nimici autẽ mei viuunt et confirmati sunt super me: et multiplicati sunt qui oderunt me iniq;. O salutaris: sed non suauis medicina. O mirabilis: sed medicinalis cura. per tuã nanq; permissionẽ ad meam fit probationẽ. fit inq; medicinaliter et salubriter ꝙ inimici mei pspere viuunt in hoc mundo vbi in aduersitate laboro et gemẽs rugio. Et qđ grauius est confirmati sunt super me in persecutione. et quod grauissimũ est qui oderunt me iniq;/mala reddẽtes pro bonis. non pauci: sed multiplicati sunt et quottidie plures fient. De quibus subditur. ui retribuunt mala pro bonis detrahebant michi: qm̃ sequebar bonitatẽ. ipsi vero econtra sectantur iniquitatem Sed quia hec mala essent intollerabia nisi te iuuante pioq; medicamine tuo confortante michi fierent salubria ad curanda peccata. Ideo. e derelinquas me dñe deus meus: sed vt promisisti (quoniam in te speraui) libera me: quoniam cognoui nomẽ tuũ. protege me: quia clamaui ad te. exaudi me/ et mecũ sis in tribulatione. eripe me et glorifica me. Et si forte ad tempus me aliquando relinquere videaris: tamẽ ne discesseris a me penitus relinquendo me. Sed potius.

Ntende in adiutoꝛiū meū dñe deus ſalutis mee. Adiu
ua me ꝓtra hoſtes in pugna. quia ſine te (qui es deus ſa
lutis mee) non poteſt eſſe in me ſalutaris victoꝛia.

Meditatio deuota ſup ps. quarto penitētiali.

d ñe ieſu xp̄e cui ꝓpꝛiū eſt miſereri ſemp / et par
cere. Ego miſer ad te miſericodē accedo / et pec
catoꝝ cathena conſtrictus: tue miſeratiōe pietatis abſol
ui deſidero. Ego multaꝝ iniquitatū īmundicia maculat⁹
ad te fontē mundicie confugio / et īmundiciā meā per tuā
mīam emundari ſupplico: dicens.

Jſerere mei deus ſecundū magnā miſericoꝛdiā tu
am. Peto dñe magnā miſericoꝛdiā tuā: quia ſentio
magnam miſeriam meā. Peto magnam medicinā tuam
contra magnā plagā meā. Peto multitudinē miſeratiōis
tue contra multitudinē iniquitatis mee. Ideo ſequitur.
t ſecundū multitudinē miſerationū tuaꝝ / Ab initio
ſeculi exhibitaꝝ que ſuperant multitudinē quālibet pec
catoꝝ. Dele iniquitatē meā. vt nullū in me remaneat pec
cati veſtigiū. Et hoc eſt quod ſubditur. mplius la-
ua me ab iniquitate mea / et a peccato meo mūda me. De
to dñe non ſolū peccatū deleri: ſed amplius lauari et la-
uando pure mundaꝛi. vt non ſolum culpā opeꝛis: ſed e-
tiam reatū voluntatis abſtergas. Et hoc peto non ꝓo
pter aliquā iuſtitiā que ſit in me: ſed ꝓpter magnā miſe
ricoꝛdiā que eſt in te / et multā miſerationē que eſt a te.
Jn te enī eſt mia naturaliter in affectu / et a te miſeratio
multipliciter in effectu. Ut ergo miſericoꝛditer igno-
ſcas / non iuſtitie mee meritū allego: ſed malicie mee pec
catū agnoſco. Et hoc eſt quod dicitur. uoniā iniqui-
tatē meā ego cognoſco. Non ergo peto vt ꝓpter miſe-
ricoꝛdiā tuā deſeras iuſtitiā tuā. Scio iuſtū eſſe vt pecca

tum meum puniatur. sed ipsum punio vt tu non punias ipsum.agnosco vt tu ignoscas.Et peccatum meum contra me est semp. quia pctm̃ meum non pono retro me ipsum neligendo vel dissimulando:sed ipm semp oppono cõtra me ipm cognoscendo et accusando. Ideo dico ibi soli peccaui et malũ coram te feci. Quid est tibi soli peccaui? Nonne peccaui. non solum tibi sed ꝓximo. nonne pctm̃ feci non solum contra te deum meum:sed etiã ꝓtra ꝓximum meũ.sicut et dauid qui hoc dicebat.non solum in te:sed in Bersabee per adulteriũ/et in vriam p homicidium peccauerat. Sed hoc ideo dicitur. quia tu solus es qui das legis preceptum/ per cuius ꝓuaricationẽ peccatur. Ut iustificeris in sermonib9 tuis/ hoc est.quia adeo iustus et verax es in verbis tuis que precipis vt iustificeris.id est iustus et verax inueniaris . Et vincas cũ iudicaris.id est superes eos in iustitia:qui te ex superbia iudicant/ contra precepta tua murmurando : et te in eis quasi rigorosum et iniustum accusando . Non sic ego:ꝫ ad te solum tanꝗ ad iustum iudicẽ confugio:qui non habes in te quod iudicetur.non habes quod reprehẽdatur sed solus existis qui omẽs iudices ita vincis.vt in tui cõparatione nullus iustus aut verax reputetur:dicente ꝓpheta.Omnis homo mendax.Tu ergo solus deus verax

Tu ergo dñe qui in tua veritate dixisti:Quacunqꝫ hora peccator ingemuerit;omniũ iniquitatum eius non recordabor.Tu veraciter imple quod ꝓmisisti: vt iustificeris in sermonibus tuis.et ꝯuincas eos a quibus tanꝗ iniũsericors iudicaris. Tu ergo miserere. Tu miserando iniquitatem meam dele.Tu eam dolendo laua et munda me. quomã de peccatis meis veniam postulans ingemisco dicens. ecce enĩ in iniquitatibus conceptus sũm:et in peccatis concepit me mater mea. O magna miseria q̃ simul mecũ orta est ab origine mea. Ideo merito ĩgemi-

scens peto vt cures et sanes hanc magnam miseriã meã per magnã misericordiã tuam. Nec hoc ita dixerim: vt iu citas nuptias ꝓdemnẽ: sed quia in omnibus trahitur im quitas ab adam. Nam hoc opus castum ꝓpter bonum prolis excusatũ in comuge non habet culpam: sed origo peccati in prole secũ trahit debitã penã. Ideo autem domine nõ solum actualẽ culpam meã: sed etiã originalem a parentibus traductã tibi humiliter ꝓfiteor. Quia.

cce enĩ veritatẽ dilexisti. Non enĩ in te refundo culpe mee iniquitatẽ: sed me accusando fateor veritatẽ / quã tu qui veritas es diligis: Ideo eam vere confitẽtibus pecca ta dimittis. Propterea. Incerta et occulta sapientie tue manifestasti mihi. michi inq̃ veritatẽ confitenti. Secreta tibi certa / et nota diuine sapiẽtie: sed incerta michi et oc culta humane insipiẽtie manifestasti. Quomõ dicunt enĩ homines sub quadã incertitudine (sicut dicebãt nuiuite) Quis scit si ꝙuertatur et ignoscat deus? Nõ ergo hoc no ui / sicut nec homines ceteri. Non hoc noui ꝑ humanã sci entiam: sed hoc certitudinaliter reuelasti et manifestasti michi ꝑ diuinã scripturã / te dicente ꝑ prophetã. Quacũ q̃ hora ingemuerit peccator: iniquitatũ eius non recor dabor. In hac ergo promissione tua securus et certus dicere audeo. sperges me domine ysopo et mundabor Noui dñe (te docente) q̃ ysopus herba est parua quanti tate: sed magna virtute. herba humilis: sed medicinalis. cuius radix petre hercre dicit. cuius virtꝰ pulmonẽ pur gat dum inflatur: in qua penitẽtie humilitas congrue de signatur. que sepe parua putatur in ꝓspectu hominũ: sed semp magna est ante cõspectũ tuũ. Et dum illi adheret: de qua dicit aplũs / Petra autẽ erat christus: dum carita ti x̃pi radix eius affixa est / adeo medicinalis efficitur vir tus eius: ut ꝑ eã pulmonis inflatio. i. supbie ꝑsumptio / et ois q̃ ex ea orit culpe inquinatio expurget Aspges ergo

me/hac humilitate.et mundabor/ab iniquitate.Lauabis me.per humilē penitentiā.Et sup niuem dealbabor/per salutarē gratiā/p quam peccatoꝝ dealbatō fit.sicut scriptū est. Si fuerint peccata nostra sicut vermiculus: velut nix dealbabunt Jn hoc ergo secreto sapie tue(prius michi incerto et occulto) qō iam manifestasti michi.

uditui meo dabis gaudiū et letitiā.Et merito.dū audio promissionē tuā de remissione peccatoꝝ.Auditui cordis mei dabis gaudiū.et letitiā de retributione premioꝝ Et exultabunt ossa huiliata.hoc est interioresvires mee que p culpam maculate prius ꝓturbate sunt.Nam p penitentiā ysopo humilitatis mundate.lauate/ et dealbate merito exultabunt. Sed licet dederis gaudiū/letitiā 7 exultationē,ppter spem venie: non tñ deerit michi salutaris quedā tristitia/et spiritualis cōtristatio:,ppter timorē pene/ et dolorem culpe. Jdeoq; ad te clamare non cessabo. uerte faciē tuā a pctis meis. Quia petā mea nō pono retro me:sed oppono ꝓtra me. Nec ea negligendo aut dissimulando habeo retro dorsum meū: sed ante faciē meā.,ppterea nō a me: sed a pctis meis auerte faciē tuā/q̄si ea nō agnoscēdo:sed eis ignoscēdo. et ita nō solū hoc vel illud pctm̄:sed generaliter omnes iniq̄tates meas dele.Quibus deletis. or mundū crea in me de⁹ Non petovt ego homo cor mundū faciā a me:ſz vt tu deus cor mundū creeſ in me.qr nō est hoc opus hoīs creati ſz creatoris dei. Et qr ante pctm̄ innocēs fui. et p peccatū a rectitudie declinaui.ideo.Sp̄m rectū inoua in viscerib⁹ meis.i.renoua sp̄m meū faciendo eū rectū.quē a te recedēdo et ad terrena ꝓuertēdo feci obliquū.Nec cor dis mūdiciā/aut sp̄us rectitudinē peto michi fieri solū in mēte:ſz etiā in carne.et hoc ē in viscerib⁹ meis. ſcz in lūbis vel renib⁹in q̄b⁹ sedes ē voluptatis.Un̄ ad btm̄ Job de diabolo dr: q̄ virtus ei⁹ est i lūbis zvmbilico vētris

In vtriſq ergo:aia ſcilicet et cozpoze remediũ peto curatiõis. Ideo. e proicias me a facie tua.a peccatis meis faciẽ tuã auerte ſed a facie tua ne ꝓicias me. A peccatis faciem tuã auertis per remiſſionẽ: ſed peccatozes a facie tua proicis per repzobationẽ.remiſſionẽ poſtulo:ſed repzobationẽ pertimeſco.Propterea ſupplex ozo. Spiritũ ſctñ tuũ ne auferas a me . Jam eni quodãmodo ſpiritũ ſctñ tuũ/hoc eſt ſpiritus ſancti donũ habere confido.qz peccatũ confitendo peniteo . Nam vera peccati confeſſio non eſt in hoĩe ex ſeipſo:ſed ex dei dono.Non ergo a me auferas hunc ſpiritũ:ſed per cũ . edde michi letitiam ſalutaris tui:Redde letitiã quã peccando amſi.letitiã in q̃ ſalutaris tui/ſcilicet ſalutaris gzatie ſpiritus ſancti.p quã non ſolũ eſt culpe remiſſio:ſed glozie retributio.hãc ergo non ſolũ velis non auferre: ſed reddere ꝛconfirmare:Et ſic ſpiritu principali ꝓfirma me.Per hoc aũt q̃ ꝓpheta tibi ſpiritũ nominauit.ſ.ſpiritũ rectũ/ſp̃m ſanctũ. et ſpiritũ principalẽ: dicunt quidã q̃ in eo trinitatẽ notare voluerit. Et ſpiritũ rectũ filiũ dicunt.ſp̃m ſanctũ ſuo noĩe intelligunt.per ſpiritũ principalẽ patrem accipiunt. hoc vero et quidquid aliud ad fidei et moꝛ edificationẽ dicitur ſine contradictione dici permititur.Unde etiã nõ inconuenienter per hanc trinã ſpiritus nominationẽ/ triphariã ſpiritus ſancti gzatiã intelligere poſſumuſ:vt per ſpiritũ rectum accipiamus gzatiã que in ſeptẽ virtutibuſ tribus theologicis et quatuoz cardinalibus cõfertur:quibuſ aĩa dirigitur ad operandũ recte.per ſpiritũ ſctñ/gzatiam que in eius ſeptẽ donis tribuitur:quibus anima iuuatur ad operandum faciliter et expedite.per ſpiritũ pr̃cipalẽ/gzatiam que in ſeptẽ beatitudinibus donatur:quibus eleuatur et quodãmodo confirmatur ad operandũ perfecte.hac igitur multifaria ſpirituali gzatia rectificari ſanctificari/et confirmari merito deſidero.Et ſi hec ſpi-

ritus tui beneficia recepero:tibi ingrat⁹ nõ ero.Sed o
cebo iniquos vias tuas. Qui prius fueram peccator:fiã
predicator.quia docebo verbo vel exẽplo vias tuas que
sunt mĩa et veritas/ et sic impii ad te ꝓuertentur:per me
salubriter edocti/de mia tua qua michi per veniã ꝑcitur
Et de veritate. id est iusticia tua qua peccatũ meum per
penitentiã punitur. Sed vt sic iniquos docere et im-
pios conuertere valeã. ibera me de sanguinibus.id est
de peccatis carnis et sanguinis/et que de eoꝝ corruptio
ne ꝓcedunt.libera me mꝫ. O deus/qui es deus salutis
mee.que longe est a carnis et sanguinis corruptione.Qr
caro et sangui⁹ regnũ dei non possidebunt.id est peccata
que ab eis ꝓueniũt.Alioquin nisi ab eis prius me libera
ueris michi peccatori imprꝛoperando dices.Quare tu e-
narras iustitias meas:Sed si liberatus fuero securus e
ro ab hoc imprꝛoperio.Et exultabit lingua mea/et exul-
tando narrabit iustitiã tuam.Et tunc, ñe labia mea
aperies.prius per peccata clausa.et os meũ.Non solum
cordis sed corporis, annũciabit laudem tuam, videlicet
qꝫ me creasti.qꝫ me creatũ et genitum per baptismũ rege
nerasti. qꝫ me regeneratum et in peccatis sepe relapsum
non reliquisti:sed penitentem ad te reuocasti et reuoca-
tum mundasti. Pro quibus beneficiis nõ vis tibi of-
ferri sacrificia pecudum: sed hostias laudum. Quo-
niam si voluisses sacrificiũ dedissem/ sicut fiebat in vete
ri lege.Sed iã in noua lege gratie: Utiqꝫ holocaustis nõ
delectaberis.Quoniam illa solum erantvmbra et figura
legis noue:Ideoqꝫ cessauerunt adueniẽte veritate, quod
in spiritu prophetie sanctus Dauid ꝓuiderat/qui hoc di
cebat, uid ergo tibi offerendũ? Certe non sacrificium
pecoris:sed pectoris/scilicet spiritus ꝓtribulati et cõtri-
ti ac humiliati cordis.Quia. Sacrificium deo spiritus
contribulatus: cor contritum et humiliatum deus non

despicies. Cor ꝓtritũ penitendo: non obstinatũ peccando et humiliatũ confitendo: non elatũ excusando. Tu deus qui cordis secreta cõspicis/nunq̃ despicis: sed vtiq; in eo tanq̃ in spirituali sacrificio delectaris. Sed quia hoc acceptabile deo sacrificiũ non in moysi synagoga: sed in christi ecclesia est maxime offerendũ. Ideo de ea intelligẽ dum est quod sequitur. enigne fac dñe in bona voluntate tua syon: Hoc est affectum bone voluntatis. i. mie tue ostende per effectũ pie benignitatis. i. miseratiõis tue hoc inq̃ fac syon. i. militanti ecclesie per syon spiritualiter intellecte. vt ex eius viuis lapidibus. s. christi fidelib9 Edificẽtur muri ihrlm̃: non terrene sed celestis. i. ecclesie triũphantis. Orat ergo cor contritum et humile non solum ꝑ sua sed ꝑ totius ecclesie salute: vt omẽs eius fideles finaliter edificentur/et fiant muri in ipsa ihrlm̃ celesti firmiter ꝑmansuri. Cum autẽ hoc factum fuerit quod non nũc in presenti seculo: sed in futuro erit. unc acceptabis sacrificiũ iustitie. Tunc post p̃sentis seculi ꝓsũmationẽ/post finalis iudicii conclusionẽ acceptabis sacrificium. nõ quidẽ imperfecte iustitie/scz penitẽtie que nũc est contriti et humiliati cordis: sed pfecte iustitie in gloria cõsũmate scz sacrificiũ laudis que tunc erit cordis non quidem lugentis et gementis: sed letantis et exultãtis. Tũc acceptabis oblationes et holocausta. Non carnales sed spirituales. id est spiritus ⁊ animas sanctoꝝ tecum in gloria assumptoꝝ. qui erunt holocausta diuino igne/ hoc est caritatis feruore succensa. Tunc imponent super altare tuum vitulos. tunc imponẽt angeli sctõs vel ipsimet sancti et spiritus beati offerent tibi seipsos super altare tuũ scilicet christum in quo tanq̃ principali fundamẽto superedificatur omne sanctoꝝ meritum. Cui redditur eternum premium et in cuius passionis virtute superimponitur omne sacrificium tibi acceptabile. Super hoc alta

re imponẽt et offerent vitulos nõ boues antiquos ſub iu go peccati mugientes:ſedvitulos nouellos ſcilicet nouos ſanctoꝝ populos ſub innocẽtia noue etatis ab omi vetu ſtatis ſeruitute liberos ſũmaq; libertate gaudentes. Tu ergo dñe.Tu da mihi ab hac ſpirituali ſyon. ab hac eti am militante/in qua tanq̃ in via pegrinamur ad illã cele ſtem ihrlm̃/ad illã eccleſiã triumphantẽ:ad quã tanq̃ ad patriam perducimur cũ ſanctis tuis finaliter perucnire. Da inter muros ciuitatis hui⁹ firmiter pmanere. Da mi chi inter ciues eius feliciter tevidere.vidẽdo amare.amã do gaudere: Et ita meipm acceptũ tibi ſacrificiũ et holo cauſtum offerre.

Deuota meditatio ſup.v.p̃s.penitẽtiali.

d ñe ieſu xp̃e qui es verus rex glorie rectorq; ſctẽ illius ihrlm̃ ciuitatis ſuperne cum ea que de te et gloriosa tua ciuitate dicta ſunt audio:numirum ad eã tecum peruenire deſidero. Ideoq; poſtq̃ multa in prece-dentibus pſalmis diſſerui de timore pene.de dolore cul-pe.de ſpe veme.de amore ſpiritualis mundicie:Reſtat vt aliquid dicturus ſim de deſiderio tue glorie ciuitatis ie-ruſalem.id eſt celeſtis patrie .Non eni habemus(vt ait a poſtolus)ciuitatem manentem: ſed illam futuram inqui remus/et ad eam ingredi feſtinare debem⁹. hanc itaq; de ſiderans ad eamq; feſtinans ſuſpirando clamare/et cla-mando ſuſpirare cõpellor:dicens.

d Omine exaudi orationẽ meam: et clamor me⁹ ad te veniat.Congruit mihi dñe huius pſalmi titulus Intitulatur namq; oratio pauperis cum anxiaretur et in conſpectu dñi effuderit precem ſuam.Ego namq; pauper et inops in via p̃tis miſerie:vt fiã diues in pria celeſtis glorie.feruẽti eſtuãtiq; deſiderio anxior.Et ꝓpẽea anxi⁹ oro et precẽ meã in ꝓſpectu tuo humiliter effundo. Ideo

exaudi domine orationē meā ⁊ clamorē meū. Jam enī p
pter animi magnā anxietatē oratio creuit in clamorem.
Orans enim clamo. Heu me quia incolatus meus ꝓlon
gatus est. heu me. quia nimis afflictus sum in via/et ni-
mis elongatus a patria . Et ideo on auertas faciem
tuā a me: in quacunq; die tribulor inclina ad me aurem
tuā. Et insuper. n quacunq; die inuocauero te: veloci
ter exaudi me. Quia domine corā te oro. quia ad te cla
mo: ideo da michi faciē tuam. da michi aurem tuā. da fa
ciem non iratam: sed placatā ꝑ clementiā. da aurem nō
contra me indignatā: sed ad me inclinatā ꝑ misericordiā
Dabis vtiq; domine/et oīo libenter ac liberaliter dabis:
nisi obstet michi nubes peccatoꝝ: que obsistit orationi-
bus iniquoꝝ. Unde ꝑ ysaiam dicitur. Opposuisti nubem
ne transeat oratio. Tu ergo rumpe nubē. effunde cōtra
eam vultus tui lumen. et ita non auertas faciem tuam/
nec declines aurem tuā a me/vel orationibus et clamo-
ribus meis: sed a peccatis et iniquitatibus meis. Et ꝙa
vehemēter clamo et inuoco te. Ideo velociter exaudi me
Quia nō iam terrena quasi terrenus: sed celestia quasi ce
lestis desidero. Cui desiderio promittis/ adhuc te loquē
te dicam: Ecce assum. Nec imerito tam instanter peto
velociter exaudiri. Quia defecerunt sicut fumus dies
mei. Quia sicut fum⁹ vento cito dispergitur: ita dies vite
mee velociter deficiunt/et velut vmbra fugiunt. Et ossa
mea sicut cremiū aruerunt. Nō solum vires corporis de
ficiunt: sed etiā vires aīe que dicuntur ossa mea. quia in
eis p̄incipaliter ꝓsistit interior fortitudo mea/sicut cre-
miū arescentes ꝓtracte sunt. vel sicut in frixorio confri-
xe sunt. Fortitudo quippe ami a recordatione peccati/et
timore iudicii: quasi frixa ꝓtrahit. Jam enī frigit hō: dū
se timet arsurū in inferno. Ecce ergo dñe. ecce pauptatē
meā ꝑ q̄ anxior. ecce tribulationē quā patior. ecce q̄liter

ercussus sum vt fenū.quia omis caro fenū/et sicut fe
num viret:sed percussum facile sentit iniuriā.Sic caro iu
uentute virens:senectute vel infirmitate percussa et mor
te succisa:arescens deficit.Nec solū percussus sum in car
ne/sed in corde:et azuit cor meū sterilitate peccati. Sed
vnde hoc michi? Quia oblitus sum comedere panē meū.
id est custodire dei preceptū quod est spirituale nutrimē
tum meū.De quo dicit/nō ex solo pane viuit homo:Sz
ex omni verbo quod procedit ex ore dei.Heu me miserū
quia hūc panē verū qui ex celo et ex ore tuo descēdit co
medere oblitus sum.Quare oblitus? quia nimis ad ter-
rena intentus neglexi celestia. Et ideo. uoce gemitus
mei adhesit os meū carni me . Quia enī celestiū oblitus
et terrenor memor/non pro spiritualibus sed pro tēpo-
ralibus gemebā.Et ea nimiū desiderans non solū corde
gemebā sedvoce:propterea a voce gemitus mei et deside
rii inordinati. Adhesit os meū carni mee.id est vox ge-
mitus oris mei adhesit carnali mee affectioni.vel os pri
cipale inter ossa mea.i.principalis fortitudoviriū anime
mee adhesit carni mee/hoc est ratio sensualitati ꝓsensit.

Jam vero de me aliter(te propiciante)fieri cupio. Jā
non pro terrenis:sed ꝓ eternis gemere cōcupisco/vt di
cere valeam cū propheta:Renuit ꝓsolari aīa mea.In ter
renis memor fui dei/et delectatus sum in eternis.Utinā
ergo non oblitus: sed memor tui. Utinā nō oblitus:sed
memor eternor bonor tuor:cum eodē Propheta dicā.
Annos eternos in mente habui. Sed quomodo possunt
hec fieri? fient vtiq; te iuuāte:si propter tui/tuorūq; eter
norū bonor contemplationē huius seculi/secullariūq; et
secullariter viuentiū hominū cōuersationē fugiam:vt eli
gam abiectus esse in domo dei mei:magis q̄ habitare in
tabernaculis peccator:vt similis fiam cū sancto tuo da
uid;qui ait. Similis factus sum pellicano solitudinis:fa

ctus sum sicut niticorax in domicilio. Et itez igilaui ⁊ factus sum sicut passer solitarius in tecto. O magnū bze uibus in verbis misteriū. Tres aues et tzia hic loca distiguūtur. Tres aues pellicanus. niticorax. et passer. Tria loca solitudo. domiciliū. et tectū. Et dicitur pellican⁹ in solitudine. niticorax in domicilio. et passer in tecto. Pellicano enī aui soliuage et que in solitudine habitat comparantur heremicole. Niticoraci vero que habitat in domicilio assimulantur illi qui a publico loco remoti: non in heremo vagi/ sed vno in loco vniti viuunt dicentes. Ecce q̄ bonum et q̄ iocundum est habitare fratres invnum. Passer autem solitarius et vnicus in tecto: ille est qui hominū societate non egens/ sed soli deo vnitus: viuens et ad alta virtutū tecta fugiens vbi a laqueis vicioz tutus est. Dicit. Unam pecii a dño hanc requiram: vt ihabitem in domo dñi. Nec solum in domo/ sed ī altiozi domus loco scilicet in tecto/ imo in ipso dño deo. Ipse est ergo qui habitat in adiutozio altissimi/ et in protectiõe dei celi cõmorabit. Ipse est qui non solum pro se sed pro aliis vigilat. et pro omibus vigilans orat: vt a mundi carnis et diaboli laqueis adiuuante protegenteq̄ deo liberentur. O vtinam hiis auibus similis fiam. et vt tecum sim a seculi sollicitudine fugiens: in solitudine maneam. ne in tabernaculis peccatoz manens cum peruersis peruersus efficiar. Nam. ota die exprobzauerunt mihi inimici. Peruersi enī qui sunt inimici mei. et ideo inimici. quia peruersi continue exprobzant michi fame mee detrahendo. Et qui laudabant me/ non corde: sed oze michi ficte publice adulando. Aduersum me iurabant/ false et proditorie cõspirando. Sed quare hoc. uia cinerem tanq̄ panē manducabam: et potum meum cum fletu miscebam. Per cinerem/ et fletum significatur status penitentiū: quibus

ꝓuersi sepe irrident: cum eos ante laudarent. dum cum eis seculo fruerentur/et peruerse viuerēt. Cinerē autem tanq̄ panem manducare/nil aliud est q̄ peccatorum reliquias penitendo consumere. Potum vero fletu miscere: est temporalē iocunditatē cum lachrymis spiritualis penitentie iungere. vel potus iste intelligi potest desiderium celestis patrie. qui cum fletu miscetur: dum penitēs pro illius dilatione non sine lachrymarū effusione tristatur.

Sed vnde michi est fletus iste? Certe facie ire indignationis tue/ id est ab instātia vindicte tue in Adam inchoate. Cum qua non ego solus: sed omēs qui naturam trahimus de ꝓpagine iniquitatis/ et de massa peccati nati sumus. Propter quod dicit nos apostolus / natura filios ire. Ex huius ergo ire indignatione procedit. Quia eleuans allisisti me. Tu qui me altius eleuasti/ creando ad imaginē tuam: in quo me omia animalia superare feisti. Tu me grauius allisisti: ꝓmittendo cadere in grauē actualis peccati culpam/ que trahit ad grauissimā ignis eterni miseriā. quam solus homo/ et nullū aliud animal timet. quia solus ipse super omnia eleuat⁹ animalia: beate vite eterneq̄ glorie particeps est. Deu michi domine q̄ allisisti me. Quia ices mei sicut vmbra declinauerunt: et ego sicut fenū arui. Deu mihi. quia dies vite mee sicut vmbra obscuri et vani: quasi inutiles transeunt/ et declinando deficiunt. Et merito (quia a te vero die declinaui) similes michi facti sunt declinantes dies mei. Et ego sicut fenum arui. sterilitate culpe/ propter defectum roris gratie. Sed quia allisus cecidi. iam de te confisus: per te cupio subleuari. Jam terrenus ego et temporalis/ ac tēporaliter declinando ꝓtransiens/ ad te ꝓfugio qui eternus es et īmutabilis/ ac imutabiliter durando ꝓmanens. Quia ergo. u autem dñe ineternū ꝓmanes. Ideo tu eternus: me tempalē et velut vmbra transeuntē

ad tuam eternitatē eleuādo ſolues et libereſ. Et memo-
riale tuū in generatione/et generationē. Quia memoria
tua qua noſtri memor es in mīa tua eſt omni tp̄e p̄man
ſura. nec vnq̄ deficiet illa promiſſio tua. Cum iratus fue
ris minime recordaberis. Et ideo u exurgens miſere
beris ſyon. Syon enī ſpeculatio interp̄tatur: p̄ quā mili
tans eccleſia vel fidelis aīa intelligitur: que nūc dcū per
ſpeculū et in enigmate ſpecularī nititur. Ad hanc ergo te
querentē/et ad te p̄ſurgere cupientē tu exurgens 7 quaſi
ei clementer occurens: miſereberis eius. te ſibi miſericor
dē. adiutorē/ et ſubleuatorē exhibens. Miſereberis inq̄
Quia tēpus miſerendi eius: quia venit tēpus. De quo di
cit aplūs. Cūvenit plenitudo tēporis. Et itez. Ecce nūc
tēpus acceptabile: ecce nunc dies ſalutis. Et vere mi
ſereberis ſyon. īn placuerūt ſeruis tuis lapides eius.
Lapides ſyon ſunt fideles militantiſ eccleſie/firmi et ſta
biles in chriſtiana fide: et nihilominus ſpe ſolidi et per-
ſiſtētes in caritate. Di nimirū placuerūt ſeruis tuis/hoc
eſt ſanctis eccleſie triūphantiſ/qui tibi in tua ciuitate ce
leſti ieruſalē ſūma cū libertate ſeruiūt. Quia illa que ſur
ſū eſt ieruſalē mater noſtra/hoc eſt triunphans eccleſia
mater militātis eccleſie (apoſtolo teſte) oīo libera eſt. q̄a
ibi deo ſeruire/regnare ē. Di ergo ſancti tibi ī regno tuo
ſeruientes/et ideo liberi tecū regnantes. Terre eius mi-
ſerebuntur. Et merito miſerebūtur terre ſyon. i. terrene
miſerie militantis eccleſie. Nec ſolū ei miſericordes erūt
ſed etiā vt tu miſereariſ orabunt. Cur ita? Quia eandē
miſeriā aliquando paſſi et experti ſunt. Sed quid inde
ſequitur? T timebunt gentes/ que prius timere ne-
ſcierūt. nomen tuū dñe: et oēs reges terre gloriā tuā. q:
videbunt maiorē eſſe glorie tue: q̄ ſuperbie ſue potentiā
Et hoc ideo. uia edificauit dñs ſyon/ Et eccleſiā ſuā
edificando magnificauit. Et ipſa que prius cozā gētibus

et regibus visa fuit in ꝓtumelia: videbitur in glia sua. Et que prius ab eis supbis ꝓtumelioſe pſequebatur: postea ab eis humilib⁹ glorioſe honorabit, hec que olim futura esse p̄dixerat ꝓpheta: quotidie implerividet ecclesia. Sed quare hec oia? uia respexit in oratione humiliū. ſ. christi fideliū, qui in eius fide humiliter orabāt/ vt hec sue ecclesie feliciter euenirēt. Et ideo. Non spreuit p̄cem eoꝝ/ quia non singulariter ꝓ se orabant/ sed generaliter ꝓ salute oim fideliū, que vtiqꝫ est oratio perfectorū. Quia vero nō decet vt tot tantaqꝫ bñficia a deo ecclesie collata ab hoīe quasi ingrato sileant. Ideo. cribātur hec in generatione altera. Ut scripture cōmendata firmiter teneantur: non solū in antiqua generatiōe mosayca: sed in generatiōe altera scz noua generatiōe christiana. Et populus qui creabitur/ hoc est populus christianus. quasi noua creatione in christo regeneratus Laudabit dñm. Et merito laudabit. uia ꝓspexit de excelso sctō suo: dñs de celo in terrā aspexit. Sed ad quid de excelso celo ꝓ spexit et in imo terre aspexit? Certe. t audiret gemitus cōpeditoꝝ. hoc est vt audiret gemitus huiliū ꝛpenitentiū timore dei et disciplina ei⁹/ quasi quibus dā cōpedibus ligatoꝝ. de quibus cōpedibus sapiētia dicit. Audi fili ꝛne abiicias ꝓsiliū meū. et infer pedē tuū in cōpedes illius. et erunt tibi cōpedes eius in ꝓtectionē fortitudinis. Et vt solueret a nobis et vinculis pctōꝝ. filios interemptoꝝ. ſ. fideles christianos spūales filios apostoloꝝ et martyrū. crudeli interēptione a gentib⁹ et regibus mortificatorū. vt hiis vinculis solutis: fideliū ecclesia dicere posset. Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis. Ad hoc ergo de celo ꝓspexit/ et in terrā aspexit. vt huilium christianoꝝ gemitus audiret et vicula solueret. sed ad ad

t anuūciēt in syon. hoc est in eccliā militāte nomē dñi et fidē christi/ a quo nominant christiani. Et laudē ei⁹ in

ierusalē.i. laudanda et glorificanda opera eius que sunt in celesti ierusalē.s.ecclesia triūphāte.de qua dicit.Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Et hec ita annūciēt vt ānunciādo ꝓficiāt.In quo? n ꝓueniēdo populos in vnū:et reges vt seruiāt dño:hoc est vt populos diuersarū gentiū et reges diuersoꝝ populoꝝ ꝓuenire faciant in vnitatē fidei xp̄i/et meoꝝfideliū.nō vt seruiāt mūdo/carni vel diabolo:sedvt seruiāt dño deo suo.de quo dicitur D̄m deū tuū adorabis/7 illi soli seruies. Sed quid sequitur. espondit ei in via virtutis sue.Quis est qui respondit ei?Quis hic respondēdo loquit̄ dño?Quis in superioribus verbis exprimit̄:cui ꝓgruat rñsio?Supra eni cōmemorant̄ cōpediti et interēpti reges/et populi syon 7 irlm̄.Qō aūt singulariter dr̄/rndit ei: nō ad eos videtur posse referri qui pluraliter noiant̄.Sed sciendū est ꝙ hic rndit vnitas ꝓ pluribus.i.tota ecclia q̄ in xp̄o vna est ꝓ cūctis fidelibus/ipa q̄vnū corpus est ꝓ oīous mēbris eiꝰ Rndit inꝙ dño gratias ei agēdo:ꝙ eā ꝓspicere.eā audire.eā a vinculis soluere.eā ad sui laudē nois exercitare: eam deniq; ex variis populis advnius dei seruitiū ꝓgregare.Rndit ergo ei nō voce:sed corde.nō lingua:sedvita non in via infirmitatis sue/sed virtutis sue.s.in fidei xp̄i firmitate.q̄ fides via est ad patriā/et est virtus huius vie que in patria nō manebit:sed eius obscuritatē euacuabit claritas glie.Rndit ergo ecclesia dño.Et q̄d dixit?Paucitatē(inquit)dierū meoꝝnūcia michi.Rndendo ergo orat quasi dicat:O deus meus nuncia michi paucitatē et breuitatem dierū meorū.hoc est quia dixisti ꝙ ecclesia manebit/et tu cum ea eris vsq; ad consūmationē seculi.Fac me cognoscere/et diligenter attendere q̄ breue et exiguū est hoc tempus durationis mee in comparatione eternitatis tue.Oro ergo ut adueniat regnū tuum.Cupio huiꝰ seculi finem:vt citoveniam ad regni tui beatitudinem.de

sidero dierum meorum breuitatem:vt cito transeam ad dierum tuorum eternitatem. Et ideo. e reuoces me in dimidio dierum meorũ. Hoc est ne sinas me reuocari a desiderio eternorũ: vt bream cure temporalium.in di dimidio dierũ meorum/ scilicet dierum presentiũ:qui me dii sunt preteritorũ et futurorũ.qui oino dimidu sunt/et imperfecti:nisi addantur eterni. Et merito peto non reuocari ad terrena: qui tendo ad eterna.que ideo sunt auidius appetenda.Quia in generatione et generationem anni tui.id est sine fine/ sine principio duraturi. Nõ sunt ergo anni tui sicut dies mei.Quia anni tui eterni:et dies mei exigui.Anni tui non transiũt sicut dies mei. sed sẽper manent:quia sunt eternitas tua. que nichil aliud est ꝙ substantia tua:nichil habens mutabile/nil preteritum nil futurum' Et quia eternitate precedis omĩa que fecisti.Ideo sequitur. nicio tu domine terram fundasti. In inicio/scilicet temporis. Tu qui es sine tempore/sine inicio/sine fine imutabiliter manẽs in eternitate. Et opera manuũ tuarum sunt celi. Nec tamen falsum est quod alibi dicitur.Uerbo domini celi firmati sunt. Nam quod verbo facis. hoc etiã manu.i.virtute tua oparis. Nõ est enĩ deus distinctus corpeis mẽbris.verbũ aũt dei manus eius est. psi pibunt:tu aũt pmanes.Tu enĩ semp stabilis dãs cũcta moueri: imutabiliter pmanes.i.in tua eternitate pseueranter manes. Sed ipi celi(qui in tpeverbo tuo firmati sunt)nõ sicut tu firmi erũt:sed mbenteverbo tuo pibũt.Unde petrus ait. Terra aũt et celi q̃ nũc sunt eodẽverbo repositi:sunt igni reseruãdi.De celis ergo ére ,pximus.s.de regionib9 aeris pstat ꝙ q̃tũ ad eox qualitatẽ pibunt:sed de supioribus celis celox nõ est certũ.si tñ manserint: nõ in se sed in deo manebũt.qz solo deiverbo pire pñt. Et omẽs.s.tam celi q̃ cetere res mntabiles etiã angeli(sicut vestimentũ)veterascẽt/ hoc est q̃tum in

se est: nisi eos verbo tuo seruares sicut vestis quevetusta te ꝑsumitur deficerēt. Ūñ sequit. t sicut opertoriū mutabis eos et mutabunt. Celos enī qui corporalia 7cū cta mutabilia operiunt vbo tuo mones. et sicut eos mu tas localiter: ita solo verbi tui arbitrio si volueris tota liter mutabunt et in nichilū redigent. Tu autē idem ipse es. Tu qui dixisti ego sum qui sū. Jdē ipe es. Et licet oīa sint ex te et per te/et in te: non tamē sunt quod ipe es. q̄ es mutans: nō mutatus. faciens nō factus. moues: sed im mutabiliter manēs. Et ideo Anni tui nō deficiēt. Sed in generatione 7 generationē erunt et indesinēter manebūt quia anni tui eternitas tua sunt. Dum ergo dñe dū tu am imutabilitatē. dum tuā eternitatē/ et meā creaturaꝝ qꝫ oīm mutabilē varietatē. variamqꝫ vanitatē ꝑsidero: ni mirū ad te venire. et tecū habitare desidero. nec a deside rio meo fraudari aut spe mea frustrari/et habitatiōe tua priuari tristis diffido. Quare? quia letus audio qđ sequi tur. ilii seruoꝝ tuoꝝ habitabūt. Jam eni leta michi cō fidentia oritur. quia filii seruoꝝ. i. sanctoꝝ tuoꝝ tecū ha bitabunt. s. boni christiani de quoꝝ numero esse cupio/ q̄ filii sanctoꝝ sunt. non ꝑ carnalem propagationē: sed per spiritualem participationē. Sicut econtra mali filii sunt spirituū malignoꝝ. sicut scriptū est. vos ex patre diabo lo estis. non ꝑ generationē: sed ꝑ imitationē. vel filii sunt opera bona: sine quibus nullus habitabit in gloria. Qui ergo ibi vult habitare non sit a bonis operibus sterilis; sed permittat fetus bonoꝝ operū: quos sequatur. vt in tret in terrā viuentiū: sicut Joseph anteces̄it patrē suum Jacob in egiptū: dicens ei et fratribus suis. Ego preveni pararevobis escas: ita precedant filii tui. i. opera tua ti bi parare epulas refectionis eterne. Quales filios p̄mise ris: tales sequeris. Et semen eoꝝ. scilicet bonoꝝ christia norū vel meritoriоꝝ operū. de quibus scribitur. Qui se-

minant in lachrimis.ſ.hic in via.cũ exultatiõe metent/in celesti patria. hoc inꝝ ſemen de quo fructus glozie meti tur:in ſeculũ dirigetur/hoc eſt in celũ directum ⁊ erectũ ineternũ: ibi tanꝝ in horreo ſeruabitur. Da ergo mi-chi dñe.da et fac me ita hoc ſemẽ bene opando ſeminare vt inde fructũ glozie poſſim metendo ſuſcipere. da et fac hoc ſemen ita in me per te ſanctificare/et ad te dirigere: vt in te et tua eternitate ſine fine habitando valeã ꝑma-nere.

Meditatio deuota ſup vi.ꝑs.penitẽtiali

d Omine ieſu xꝑe fons et origo totius pietatis/ et gratie. Dum ego ſicut ceruus ad fontes aquaꝝ ad te venire deſidero: tanto amplius impfectum meũ re cognoſcens:de me meaqꝫ ꝓpria virtute diffido. ideo per auxiliũ mie tue refugiũ miſerie mee querẽs: ad te clamã do ꝓfugio dicens.

d E profundis clamaui ad te dñe.Non ſolum de ex teriozibus labiis oris : ſed de ꝓfundis et intimis cordis clamaui ad te.Quid clamaui? Dñe exaudi oratio nem meã. Deinde aliisverbis idẽ repcto. iant aureſ tue.i.auditus clementie tue/ Intendẽtes in vocẽ deprecatiõis mee.Nec fruſtra ſepe et iteꝝatqꝫ iteꝝvariisverbis eandem oratiõis deuotionẽ explico.quia ad exprimendũ affectũ mee mentis nõ ſufficit organũ mee vocis , nec de ſideriũ cordis ſatis ꝑt depromere lingua carnis. Nec imerito ad te clamo de profundis cordis/qui me eſſe sen tio non in vno ſolũ ꝓfundo:ſed in pluribus ꝓfundis flu ctibus/ tam interiozis q̃ exteriois miſerie : q̃diu ſum in via huius miſerabilis vite.Nã qui ſic de ꝓfundis clamat: de ꝓfundis ſurgit.nec ipſe clamoz eũ diu in ꝓfundis eſſe ſinit.qz vox huius clamozis oñe ꝓfundũ penetrat/⁊ ad dei aures vſqꝫ ꝓuenit.Ecõtra vero:quidẽ valde in ꝓfun

BIBLIOTHÈQUE SAINTE GENEVIÈVE

do malozũ sunt : qui nec ad te clamant cum se viderint quottidianis peccatis et iniquitatibus obzutos 7 oppzes sos:sed potius illos irrident qui eos ad te clamare monent.hoc est ꝑfundũ malozꝝ.De quo scriptura dicit.Pec catoz cumvenerit in ꝑfundũ contemnit. Absit hoc a me dñe:sed ad te clamo de pzofundis cozdis oimꝫ interiorum viriũ:vt me clementer eripias de ꝑfundis iniquitatum.Quia. i iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit? O magnum ꝑfundũ O abissus multa ꝑfunda valde/nimisꝫ piculosa.Ecce enī vndiꝫ circũspectis omi bus nullũ bonũ:sed vndiꝫ malum videns.cateruasꝫ sceleꝝ meoꝝ cernens nimirũ paueſcẽs exclamo. O dñe. Si iniquitates obseruaueris.i.ad vindictam eternã seruaueris. dñe quis sustinebit? te iudicem.Non tantum ego solus non sustinebo:sed nec quis alius.quia nullus est nisi seductus et veritate vacuus:qui se non cognoscat peccatozem.Nam si dixerimus quia peccatũ non habem⁹:nos ipsos seducimus/ et veritas in nobis nõ est. Non ergo pzesumã de mea iustitia:sed de tua mia.Quia apud te ꝓpiciatio est. Si enī iniquitates sic obseruares vt eaꝝ iudex solum esse velles et misericoz esse nolles:vtiꝫ nulla michi esset spes/nulla consolatio.Sed ideo non despero: quia apud te ꝓpiciatio. Et ꝓpter legẽ tua/legẽ amoziz7 gzatie.in qua das reis veniã. sustinui te dñe patiẽter sperans/et sperando expectãs tuã miam. Et hoc dñe quia nosti non solũ tibi ꝓfiteoz sed etiã aliis. vt oĩbus notum sit manifesto dicens. ustinuit aĩa mea in vbo eius Cuius eius? in verbo eius/cuius verbũ non fallit nec fallitur. non in verbo hoĩs (qui mendaꝝ est) sed in verbo dei qui ueraꝝ est.Unde subditur.Spauit aĩa mea in dño.nõ in hoĩe: sed in deo sperauit . qui verbo suo infallibili pcr pctõꝝ veniã regni celoꝝ gloziã repzomisit. Spauit inꝙ.

custodia matutina vsq; ad noctem. Quia in dño spera re debet aia a principio vitevsq; ad mortē. Nam qui vsq; ad mortem perseuerauerit saluus erit. Sic ergo. Speret israhel in dño. Non solū speretvnus solus: sed totus fide lis populus. quia non vni soli sed multis dictū est. Spe- rate in dño omnis congregatio populi. effundite coram il lo corda vestra. Et merito speret israhel. s. omnis ec- clesia et ꝯgregatio fideliū in domino. uia apud domi- nū est misericordia. Non magna solum: sed maxia. Nam copiosa est apud eum redemptio. Sed quōverū est ꝙ co piosa fuerit redemptio tempore Dauid: cum nondū tem pus redemptionis aduenisset: Sane semꝑ copiosa fuit re demptio. Sed vt ipse Dauid ꝓphetice innuit hec fuit apꝺ deum/hoc est apud diuinū secretū semper ꝓuisa/ semper q; ꝓuisa/ac eterna ꝓdestinatione dispositā: sed non semꝑ copiose ac plene apud homines exhibita. quia nō tempo re legis nature aut legis mosaice: sed tēpore legis gratie de quo scriptū est. Quando venit plenitudo tēporis mi- sit deus filiū suū factū sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret. Nunc ergo dñe. nunc maxie opportunū tē pus est vt deꝓfundis fluctibus miseriarū/ ad te fontē misericordiarū clamando ꝓsurgam. et de me/ meaq; pro pria virtute diffidens: de te et tua gr̄a et pietate sperādo confidam/et ad tuam clementissimā ꝓpiciationē cōfugiā dignū quoq; et iustum est: vt tibi O pissime Christe gra tias agam/apud quem hec copiosa redemptio ideo spe- cialiter esse dicitur. Quia tua i cruce passio/ tuiq; precio- si sanguinis oblatio nō solum pro vnius/aut paucorum hominū salute: sed ꝓ totius mūdi(pluriumq; si forent mundorū)redemptione copiose sufficere perhibetur. Per huius ergo passionis virtutem. per huius sanguinis effu sionem te deprecor: vt a peccatis meis/ et a penis quas

pro his mereor::me redimas/redemptūq; ab eis eripias. et ereptum a malis meis : tecum in bonis tuis habitare concedas.

Deuota meditatio sup vii.ps.penitētiali.

d Omine iesu xpe qui sperantes in te non deseris. clamantes ad te non despicis. te querētes nō fugis.te desiderantes nō respuis: sed de se diffidentes in te consolaris: Tibi huiliter supplico.vt qui michi in pcedēti psalmo pfessus sum diffidentiā virtutis ppie::tua potenti virtute largire digneris sobriā exultationē spiritualis letitie.ad quam impetrandā supirans dico.

d Omine exaudi orationē meā:auribus pcipe obsecrationē meā.Quod sepe dixi itex repeto: vt orationis repetitio sit deuotionis pfirmatio.Nec mé tedet sepe reiterare verba orationis:qui sepius iteraui opa iniq̄tatis.Sed in veritate tua exaudi me in tua iustitia. Hoc est tu qui verax es/et in veritate tua penitētibus veniam pmisisti:exaudi me penitentē non in mea sed in tua iustitia.s.in mīa tua que penitentes iustificat.Dcto enī iustitiam mīe quam exercers in psenti seculo: non iudiciū illi⁹ iustitie quā facturus es in futuro. Ideo sequitur. t non intres in iudicū cum seruo tuo .Ego enī non sum dignus vocari amicus vel filius tu⁹.sed tamen seruus tu⁹ sum(qui mīa indigeo)ad te fugiturus redeo. Dacem quero.non ergo in futuro intres mecū in districtū iudicium. quia nec ego volo intrare tecum. Intrant in iudicium cū domino:qui iustitiam suam tactantes de ea presumunt . Quibus per prophetam dicit dñs . Quid vultis mecum iudicio contēdere. omēs dereliquistis me.Nō sic ego:sed iustitiam meam coram te nullam esse reputo. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omīs viuens.Quia et si apud se quis suo iustificetur iudicio :tamen omnis homo

in hoc mortali corpore viuẽs nõ iustificabitur in ꝓspectu tuo: quo interiora ⁊ occulta hois vides, in quibus nemo plene iustus aut mundus est tuo iudicio: q̃tunlibet ſctũs hominibus videat. Ideo paulus ait: Nichil mihi ꝓsci us sum: sed nõ in hoc iustificatus sum, vel intelligi potest non iustificabit in ꝓspectu tuo. i. in tui cõparatõe non solum ois homo. Sed nec ois viuẽs, etiam angelus, quia solus deus est: in quẽ peccatũ cadere non potest, in cui⁹ cõ spectũ etiam astra non sunt munda. Non ergo intres mecũ in iudicio rigoroso: sed mecũ pie et misericorditer age. uia ꝓsecutus est inimicus/vel quisq; alius aduersarius, aiam meã: et humiliauit in terra vitã meam. Hoc est q̃tum in se fuit: eam (vt celestia relinqueret/et terrena saperet) inclinauit. Et itez. collocauit me in obscuris. id est i peccatoz tenebris, sicut mortuos seculi. id est sicut ceteros peccatores non spiritualiter viuẽtes: sed seculariter in pctis moriẽtes. Ideo Anxiatus est super me spũs meus: in me turbatũ est cor meum. Sed ecce post q̃ tristia precesserũt: leta sequũt. post q̃ anxiat⁹ fui ⁊ turbatus p multiplicẽ inimici temptationẽ letus factus sum per spiritualẽ dei consolationẽ. Quia memor fui dierum antiquoz. s. diez eternoz. hoc est tue eternitatis diuine cui⁹ memoria maxia causa est spũalis delectatiõis/ et leticie. Unde scriptũ est. Memor fui dei et delectatus sum. Nec solum in dieb⁹ eternis seu inuisibilibus rebus: sed etiã in creaturis tẽporalibus: te eternũ ⁊ inuisibilem deũ contemplatus sum. Nam meditatus sum in cibus operibus tuis: in factis manuũ tuaz meditabar. Quesiui in operibus artificem: in creaturis creatorẽ: in rebus factis te earum mirabilẽ cõditorem. Creatura tua facta est mihi in speculũ: vt in ea te cognoscerẽ deũ meum, quia (vt ait apostolus) Inuisibilia dei ꝑ ea que facta sunt: intellecta conspiciunt sempiterna, quoz virt⁹ ei⁹ et diuinitas. Et ideo,

xpãdi manus meas ad te. quia in opibus tuis cognoui:q; oia bona sunt.et nõ a se:sz a te tueqz bonitatis participatiõe bona existunt. Ideo tibi gratias agens expãdi in oratiõe manus meas ad te tanq̃ ad bonorũ oim largitorem. Et aia mea sicut terra sine aqua tibi. Non solum ad te expandi manus operis mei:sed omẽs vires animi. Et merito qr aĩa mea a te derelicta est tibi sicut terra sine aqua. Ideo debet se ad te expandere.et non sibiipsi:sz tibi adherere.quia non ipsa seipam: sed tu solus eam potes rore gratie irrigare.sicut autẽ terra sine aqua sterilis est:sic aĩa sine gratie tue pluuia fructum ferre non potest Tu ergo. elociter exaudi me dñe/cito dando pluuiam gratie.quia sitiuit in te aĩa. Ideo si aquã dare lõgius differas.Defecit spiritus meus/a te tanq̃ sterilis derelictus Et propter hoc. on auertas faciem tuã a me.spiritũ meũ derelinquẽs.et ab eo aufferẽdo vel ei differendo gr̃e tue donũ.alioquin.Similis ero descendẽtibus in lacum hoc est in profundũ peccatorz. Sed potius. uditã fac michi mane miam tuã.auditã/ scilicet a prophetis et manifestatã in scripturis .fac me interius sentire:quod exterius facis audire.Et hoc mane.i.cito et non tarde. quia in te speraui.et ideo speraui. quia audiui.Prope est dñs omĩbus inuocantibus eũ in veritate. Et vt cito faciaſ mĩam tuam. otam fac michi viam in qua ambulẽ. vt sit lucerna pedibus meis.verbum tuũ ad recte ãbulandũ in via mandatorz tuorz.quia ad te. A quo tanq̃ a pr̃e luminũ descendit oñe bonũ/ et qui illuminas omnẽ hoiem venientem in hunc mundũ.a te inq̃ et non cõtra te. leua ui aĩam meam.Et ideo. ripe me de inimicis meis dñe ad te confugi. Non a te fugi : contempnendo et postponendo lucem tuã.sed ad te confugi querendo et postulando eam. Ideo. Eripe me de inimicis meis/scz a diabolo et ministris suis. qui temptant vt ambulem in tenebris.

Et vt ab eis eripias me. doce me facere voluntatē tuam. quia si non doces me: faciam voluntatē meā non tuam. et sic deseres me deus meus: dum ego te deseram. Ergo doce me. quia deus mes es tu. Ad aliud currerē: si aliū hērem creatorē. sz qz tu solus es deꝰ meus: ideo doce me vt magister meus. Quod vtiqꝫ facies. Quia. piritus tuus bonꝰ deducet me in terrā rectā. Ecce qz supza i me moria eternoꝫ et in ꝓtemplatiōe tua et tuoꝫ operū delectatus sum. Ne magnitudo contēplatiōis extolleret me. Ne superba fieret letitia mea: letis miscui tristia. Sed iā post tristitiā ꝙuertor ad gaudia. Jam enī plene spero: ꝙ spiritus meus malus non ꝓducet me in terrā peruersam infernaliū penaꝫ. Quia spiritus tuus bonus deducet me iu terrā rectam. Jn terrā scz celestiū gaudioꝫ. de qua dr̄ Portio mea in terra viuentiū. Et hoc nō ꝓpter meritū meum. Sed ꝓpter nomen tuū dñe viuificabis me in equitate tua. Non in iustitia mea. Ego eni me occidi per peccatum meū/ sed tu meviuificabis ꝓpter nomen tuū quod est iesus/ et interpretatur saluator. vt rem nois tui imples as. Tu eris michi iesus/ et meviuificādo saluabis. Et sic duces de tribulatione/ huius seculi. aiam meam: et in mia tua. Non in merito meo. Disperdes inimicos meos. Quos etiam inimicos tuos merito dixerim. quia in me seruo tuo te dominū meum q̄tum in se est persequuntur et gloziam nominis tui. Cui et non michi salutem meā attribuo: dicens. Non nobis domine non nobis: sed nomini tuo da gloziā. hanc inq̄ gloziā saluti mee aduersando aufferre conantur. Unde conuenienter subditur. t perdes omnes qui tribulant auimā meam/ scilicet diabolum 7oēs obstinatos. et merito ꝓdes me tribulātes. Qm̄ ego seruus tuus sum. Ad te in mea tribulatiōe recurrēs sicut seruus humilis 7 fidelis vassallus recurrit ad dñm.

Ecce ergo huius psalmi/ aliorũq; psalmorũ penitentialiũ leta ꝓclusio.Ecce spũalis leticie exultatio:quã salutaris pnie ꝓtristatio finaliter operatur:vnde qui ꝑ pniam afligitur tandẽ dicit ꝓsolatões tue letificauerũt aiam meã.

Da ergo mihi dñe hos quos pniales psalmos ecclesia tua noiat.et a penitẽtibus sibi psallẽdos esse ꝓdicat tam digne ac deuote.nõ solũ ore: sed corde penitẽdo psallere vt ꝑ ꝓtristationẽ penitẽtie salutaris:exultationẽ cõsequi valeam leticie spũalis.vt post salutarẽ penitentiã:tandẽ ꝑ spiritualẽ leticiã exultando dicã:Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectã. Da michi dñe hoc septenariũ pemtẽtiũ psalmorũ esse remediũ ꝓtra septenariũ mortaliũ peccatorũ/ michiq; esse auxiliũ ad septenariũ virtutum principaliũ.ad septenariũ donorũ spiritualiũ/ ad septenariũ beatitudinũ/ ad septenarium deniq; petitionũ i oratione dñica ꝓtentarũ.Da michi dñe in horũ psalmorũ meditatione:timorẽ pene/ dolorẽ culpe/ spem venie/ amorẽ cordialis mundicie/ desideriũ celestis patrie/ diffidentiam virtutis ꝓprie/ exultationẽ deniq; spiritualis leticie.de hoc enĩ septenario mentaliũ affectuũ ꝓncipaliter agitur in hoc septenario deuotorũ ꝑsalmorũ.bis septem affectibus (quasi septẽ scale pnie gradibus) ad terrã patrie celestis ascendit: quo me finaliter deduci et feliciter ascendere.et tecũ habitare/ ꝑheniterq; regnare.tu misericorditer ꝑstare digneris:qui viuis et regnas in secula seculorum.Amen.

Liber de septẽ gradibus scale/ ꝓtinẽs meditationes deuotas sup septẽ psalmos penitentiales.a Dño Petro de Ayliaco Cameracen.epo finit feliciter.